

Voordracht voor de Raadsvergadering van 10/11 december 2025

Portefeuille
Agendapunt
Datum besluit

Kunst en Cultuur
< automatisch >
College van B en W: 11 november 2025

Onderwerp

Vaststellen van het Actieplan Sociale Veiligheid – Amsterdamse Cultuursector 2026 – 2028

De gemeenteraad van Amsterdam besluit

Vaststellen van het Actieplan Sociale Veiligheid 2026-2028 voor de Amsterdamse kunst- en cultuursector, met acties gericht op 1) cultuurverandering; 2) kennis ophalen en delen; 3) normeren en monitoren.

Wettelijke grondslag

Artikel 108 jo artikel 147, tweede lid, van de Gemeentewet.

Bestuurlijke achtergrond

In november en december 2024 hebben college en gemeenteraad het Kunstenplan 2025 – 2028 vastgesteld. In het Kunstenplan sprak het college de ambitie uit te komen met een Actieplan Sociale Veiligheid, specifiek gericht op en ten behoeve van de Amsterdamse culturele sector.

Aanleiding voor het opstellen van dit plan was gelegen in verschillende voorvallen van sociale onveiligheid of grensoverschrijdend gedrag, die zich de afgelopen jaren bij verschillende Amsterdamse cultuurinstellingen hebben voorgedaan.

Onderbouwing besluit

Met dit Actieplan (zie bijlage), en met name met de Actieagenda (hoofdstuk 4) worden deze ambities uitgewerkt. Door de uitvoering van een Actieagenda stimuleert en faciliteert de gemeente de Amsterdamse kunst- en cultuursector om verantwoordelijkheid te nemen voor een sociaal veilige werkomgeving voor iedereen.

Inhoud Actieplan

Het Actieplan heeft 6 hoofdstukken, die worden voorafgegaan door een voorwoord, verantwoording en leeswijzer.

Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding en de noodzaak tot cultuurverandering, onder meer door het toegenomen aantal meldingen de laatste jaren in de samenleving en in de media- en ook de (Amsterdamse) cultuursector. En het doel van het Actieplan is hier beschreven: bijdragen aan een veilige werkomgeving voor iedereen die werkzaam is in kunst en cultuur in Amsterdam.

Hoofdstuk 2 geeft definities, brengt in beeld wie binnen organisaties betrokkenen zijn. En verwijst naar door de Raad voor Cultuur eerder benoemde risicofactoren.

Hoofdstuk 3 schetst achtergronden van beleid dat gericht is op sociale veiligheid en maakt de koppeling naar ontwikkelingen in het Kunstenplan 2021-2024, en naar de aangescherpte subsidievoorwaarden op dit punt, in het Kunstenplan 2025-2028. De rol van de gemeente hierin wordt beschreven, en initiatieven die de gemeente tot nu toe heeft genomen. Ook wordt in dit hoofdstuk -in een kader- terugverwezen naar onderzoeken en rapportages over sociale (on)veiligheid binnen onze eigen gemeentelijke organisatie, zoals onlangs door het Verwey-Jonker Instituut.

Hoofdstuk 4 is de Actieagenda. Verdeeld over 3 pijlers (Cultuurverandering; Kennis ophalen en delen; Normeren en monitoren) zijn 13 acties opgesteld, die de komende periode uitgevoerd gaan worden:

Het doel hiervan is om de Amsterdamse kunst- en cultuursector stimuleren te komen tot een veilig maak- en werkklimaat. Dit actieplan is een uitwerking van de ambities op sociale veiligheid uit het Kunstenplan 2025-2028. Daarin ligt de nadruk in eerste plaats op het bevorderen van sociale veiligheid door aan te sturen op cultuurverandering. Een tweede ambitie is het beperken van risicofactoren door middel van inzicht, monitoring en bijsturing van beleid. Bij de uitwerking van deze ambities sluiten we aan bij de *Handreiking cultuurverandering op de werkvloer* van Mariëtte Hamer¹. Ook putten we uit het beleidskader *Veilig de vloer op* van de NAPK². Met deze handreikingen kunnen organisaties stapsgewijs toewerken naar een cultuurverandering op de werkvloer.

Dit actieplan wordt gedragen door drie pijlers:

1. cultuurverandering;
2. kennisdeling;
3. en normerend handelen.

Pijler 1: Cultuurverandering

1. Groepstrainingen en coaching in normstellend gedrag
2. Bijstanderprogramma/stimuleren collectieve weerbaarheid
3. Ondersteuning bij Plan van aanpak risicobeperking
4. Toolkit Code Sociale Veiligheid
5. Instellingen voorbereiden op meldingen
6. Ontwikkeling sectorale beslistafel bij meldingen
7. Online OR trainingen sociale veiligheid op werkvloer

Pijler 2: Kennisdeling

8. Nulmeting huidige aanpak sector
9. Sectorbreed cultuuronderzoek naar risicofactoren
10. Bevorderen van sectorbrede kennisdeling

Pijler 3: Normeren en monitoren

11. Aanscherping subsidievoorwaarden
12. Verantwoorden en monitoren
13. Positioneren Raad van Toezicht

Afdoening toezegging onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag:

Wethouder Meliani heeft in de commissie FKD van 30 maart 2023 toegezegd de commissie op de hoogte te houden van het onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag (TA2023-000324). Aan het onderzoek wordt met de nulmeting en een cultuuronderzoek (acties 8 en 9 in hoofdstuk 4 van de actieagenda uit het plan) uitvoering gegeven.

Hoofdstuk 5 geeft beeld van de wijze van evalueren, en het meten van de impact.

Hoofdstuk 6 is het financiële kader dat hoort bij de Actieagenda, en geeft overzicht van de verschillende kosten, gekoppeld aan acties en planning.

Bij de vaststelling van het Kunstenplan 2025-2028 en het bijbehorend definitieve financieel kader is door college en raad als onderdeel daarvan een bedrag van € 200.000 per jaar tot en met 2028 geormerkt voor het Actieplan Sociale Veiligheid. Met de Actieagenda uit het plan is deze reservering uitgewerkt en zijn bedragen aan acties en een planning gekoppeld.

De verdeling van de middelen over de periode 2026-2028 (in totaal € 600.000) is als volgt:

	2026	2027	2028
Actie 1 Coaching normstellend leiderschap	€ 50.000	€ 50.000	
Actie 2 Bijstanderprogramma <i>Actie 2.1</i> Omstandertraining <i>Actie 2.2</i> Pilot sociale bhv'er		€ 50.000	€ 50.000
Actie 3 Ondersteuning bij plan van aanpak risicobeperking (vouchers)	€ 150.000		
Actie 4 Ontwikkeling toolkit Code Sociale Veiligheid <i>Actie 4.1</i> Gedragscode Sociale Veiligheid <i>Actie 4.2</i> Campagne Sociale Veiligheid		€ 50.000	€ 50.000
Actie 5 Instellingen voorbereiden op meldingen <i>Actie 5.1</i> Voucherprogramma externe vertrouwenspersoon	€15.000		€ 15.000

Actie 6 Ontwikkeling sectorale beslistafel bij meldingen	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Actie 7 Online OR-trainingen sociale veiligheid op de werkvloer		€ 10.000	€ 10.000
Actie 8 Nulmeting huidige aanpak sector	€ 25.000		
Actie 9 Sectorbreed cultuuronderzoek naar risicofactoren	€ 100.000		
Actie 10 Bevorderen van sectorbrede kennisdeling			€ 25.000
Actie 11 Aanscherping subsidievoorwaarden			
Actie 12 Verantwoording en monitoring			
Actie 13 Positioneren raden van toezicht		€ 35.000	
Projectleider uitvoering	€ 75.000		
Totaal	€ 425.000	€ 215.000	€ 160.000

Participatie

In aanloop naar het opstellen van het Actieplan zijn twee stadsgesprekken gehouden met een vertegenwoordiging van de Amsterdamse cultuursector. Hiermee wordt tevens een toezegging afgedaan die wethouder Meliani bij de commissie FKD 9 maart 2023 heeft gedaan (TA2023-000249). De input uit deze gesprekken is verwerkt in het plan.

Voor de uitwerking van het Actieplan is een Actieagenda (hoofdstuk 4) opgesteld. Verschillende acties zullen worden voorbereid en uitgevoerd in nauwe samenwerking met het overleg Amsterdamse Cultuur Instellingen (ACI), het orgaan waarin gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde culturele instellingen vertegenwoordigd zijn.

Daarnaast is input verwerkt van verschillende externe partijen: Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten, Steun- en adviespunt Mores en het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Financiële onderbouwing

Financiële onderbouwing: Ja - Bij de vaststelling van het Kunstenplan 2025-2028 en het bijbehorend definitieve financieel kader is door college en raad als onderdeel daarvan een bedrag van € 425.000 in 2026, € 215.00 in 2027 en € 160.000 in 2028 geormerkt voor het Actieplan Sociale Veiligheid. Met de Actieagenda uit het plan is dit geormerkt budget uitgewerkt en zijn bedragen aan acties en een planning gekoppeld. Zie de collegevoordracht voor de voorgestelde nadere verdeling en besteding van dit budget.

LASTEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Kunstenplan, Sociale veiligheid	3.2	I	€ 0.00.000	€ 425.000	€ 215.000	€ 160.000
Totaal			€ 0.000,00	€ 425.000	€ 215.000	€ 160.000

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting:

Conclusie:

De lasten van het actieplan zijn volledig gedekt en al opgenomen in de begroting

Geheimhouding
n.v.t.

Welke stukken treft u aan?

Registratienr.	Naam
1.	<i>Actieplan Sociale Veiligheid 2025-2028 voor de Amsterdams kunst- en cultuursector</i>

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Directie Economische Zaken en Cultuur, afdeling Kunst en Cultuur, Martijn de Graaf,
Martijn.de.graaf@amsterdam.nl, 06 – 22 40 64 30 en Cigdem Özçelik,
c.ozcelik@amsterdam.nl, 06-18726953
